

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2025-02-28
Besvaras senast
2025-03-12 kl. 12.00

Till justitieminister Gunnar Strömmer (M)

2024/25:853 JO:s framställning om författningsändring avseende frågor kring överförmyndare

I slutet av februari gjorde Justitieombudsmannen (JO) en framställning till regeringen avseende regleringen kring överförmyndares och tingsrätters handläggning av vissa förvaltarefrågor.

Mot den bakgrund som anges i framställningen (6899-2023) fann JO anledning att med stöd av 13 § lagen (2023:499) med instruktion för Riksdagens ombudsmän (JO) hos regeringen väcka frågan om en författningsändring.

Lagparagrafen lyder:

”Ombudsmännen ska verka för att brister i lagstiftningen avhjälpas. Om en ombudsman i sin tillsynsverksamhet finner anledning att väcka fråga om en författningsändring eller någon annan åtgärd från statens sida, får han eller hon göra en framställning i ämnet till riksdagen, enligt tilläggsbestämmelse 9.17.5 i riksdagsordningen, eller till regeringen.”

Konstitutionsutskottet granskar återkommande regeringens hantering av JO:s framställningar inom ramen för KU:s höstgranskning.

Med anledning av JO:s framställningar till regeringen har KU tidigare konstaterat följande (2021/22:KU10):

”Ärenden om sådana framställningar bör således enligt utskottet avslutas genom regeringsbeslut alternativt genom ett regeringskanslibeslut med en tydlig hänvisning till ett regeringsbeslut där den fråga som JO:s framställning avser har hanterats.”

I ovan nämnda framställning skriver JO under rubriken ”Behovet av förtydligande lagstiftning” följande:

”Jag bedömer alltså att det inte är självklart att överförmyndarna enligt gällande rätt har en skyldighet att på tingsrättens föreläggande ge in utredning i ärenden om upphörande av förvaltare. I linje med detta kan jag inte heller se att det finns tillräcklig grund för att kritisera en överförmyndare som avstår från att ge in sådan utredning (jfr JO 2008/09 s. 476, dnr 3903-2006). Jag menar emellertid att övervägande skäl av såväl principiell som praktisk natur talar för

att det borde åligga överförmyndarna att följa rättens föreläggande att inhämta utredning även i upphörandefallen.

Som tidigare konstaterats har det i min tillsyn visat sig att det finns olika uppfattningar mellan tingsrätter och överförmyndare i den aktuella frågan. Det är tydligt att dessa meningsskiljaktigheter kan ge upphov till utdragen handläggning och en hel del problem, som i slutändan riskerar att drabba enskilda. Det kan avslutningsvis framhållas att det förhållandet att en förvaltningsmyndighet inte anser sig kunna följa domstolsförelägganden, eller för den delen överprövar det behov av utredning som en domstol anser föreligga, kan inverka negativt på allmänhetens förtroende för både domstolar och andra myndigheter.

Mot denna bakgrund finner jag anledning att med stöd av 13 § lagen (2023:499) med instruktion för Riksdagens ombudsmän (JO) hos regeringen väcka frågan om en författningsändring.”

Med anledning av JO:s framställning och KU:s utsago om hanteringen av JO:s framställningar vill jag fråga justitieminister Gunnar Strömmer:

Vilka åtgärder för att få till erforderligt regeringsbeslut avser ministern och regeringen att vidta med anledning av JO:s framställning om författningsändring i ovan nämnda ärende?

.....

Laila Naraghi (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch